Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister gez.

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Openbaarmaking beslisnota's beleidsagenda aanpak witwassen

Datum
26 september 2022

Notanummer
2022-0000236375

Bijlagen
1. Bijlage 1: aanbiedingsbrief TK
2. Bijlage 2: aanbiedingsbrief EK
3. Bijlage 3: eerdere beslisnota's

Aanleiding

Op 23 september is de beleidsagenda aanpak witwassen aan de Eerste en Tweede Kamer verzonden. Abusievelijk waren de beslisnota's niet bijgevoegd. Deze dienen daarom alsnog aan beide Kamers te worden verzonden.

Beslispunten

- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's (bijlage 3) en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.
- Indien u akkoord bent met de openbaarmaking, verzoek we u bijgevoegde aanbiedingsbrieven aan de Eerste en Tweede Kamer (bijlage 1 en 2) te ondertekenen, waarmee u de beslisnota's aan beide Kamers stuurt.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Doc. nr.	Datum	Naam document	Toelichting
1	17-8-2022	Nota - Min - Beleidsagenda aanpak witwassen	In de nota wordt de beleidsagenda aanpak witwassen voor akkoord aan de minister van Financiën voorgelegd. De nota licht de hoofdlijnen van de beleidsagenda toe. Daarnaast wordt de minister gevraagd om akkoord met agendering van de beleidsagenda in de Ambtelijke Commissie Aanpak Ondermijning (ACAO).
2	3-9-2022	Nota - Min - Aanbieding beleidsagenda witwassen aan MCAO	In de nota wordt de minister van Financiën gevraagd om akkoord te gaan met verzending van de beleidsagenda aanpak witwassen naar de Ministeriële Commissie Aanpak Ondermijning (MCAO).
3	7-9-2022	Nota - Min - Aanbieding MR: beleidsagenda witwassen	In deze nota wordt de minister van Financiën gevraagd om akkoord te gaan met agendering van de beleidsagenda aanpak witwassen in de ministerraad.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister ge2.

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Beleidsagenda aanpak witwassen

Datum
17 augustus 2022

Notanummer
2022-0000203591

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. Beleidsagenda
3. Overzicht onderzoeken
4. Voortgang plan van aanpak 2019
5. Rapport Hans van der Vlist

Aanleiding

- De afgelopen periode zijn er verschillende onderzoeken verricht naar de aanpak van witwassen in Nederland.
- U heeft de Kamer toegezegd na de zomer, samen met de minister van JenV, een beleidsreactie op deze onderzoeken te sturen.
- We hebben een beleidsagenda opgesteld met de prioriteiten en acties om de aanpak van witwassen te verbeteren.

Beslispunten

- We adviseren u akkoord te gaan met de prioriteiten en acties uit de beleidsagenda en het uitgangspunt dat de Nederlandse aanpak van witwassen (naast de verbeteringen uit de prioriteiten) geen fundamentele wijzigingen behoeft. Als u akkoord gaat met de prioriteiten adviseren wij u om in te stemmen met agendering (samen met de minister van JenV) van de beleidsagenda voor de Ambtelijke Commissie Aanpak Ondermijning (ACAO) van 30 augustus (ter voorbereiding op behandeling in de MCAO).

Kernpunten

- Uit de onderzoeken komt naar voren dat er de afgelopen periode al veel inspanningen zijn verricht en verbeteringen zijn doorgevoerd in de aanpak van witwassen. Tegelijkertijd worden er ook meerdere verbeterpunten geïdentificeerd.
- In de beleidsagenda concludeert u dat het stelsel voor de aanpak van witwassen geen fundamentele wijzigingen behoeft. U ziet wel ruimte voor verbetering op de drie volgende thema's: 1) streng waar dat moet om de risico's op witwassen aan te pakken, met 2) ruimte waar dat kan om onevenredige effecten te voorkomen, en 3) meten om te weten om de effecten van de aanpak van witwassen vast te stellen. Per thema benoemt u vervolgens een aantal prioriteiten. Per prioriteit benoemt u vervolgacties.
- De prioriteiten zijn afgestemd met de publieke en private ketenpartners en de acties met publieke partners. We zullen de vervolgacties samen met publieke en private partners en andere belanghebbenden verder uitwerken.
- De brief bevat vier bijlagen: 1) beleidsagenda, 2) overzicht onderzoeken en aanbevelingen, 3) stand van zaken plan van aanpak witwassen uit 2019 en 4) onderzoek van de heer Hans van der Vlist.

- Na agendering in de ACAO, kan de brief via de Ministeriële Commissie Aanpak Ondermijning (MCAO) en de ministerraad naar beide Kamers. De verwachting is dat de brief half september naar de Kamer kan.
- De beleidsagenda wordt parallel voorgelegd aan de minister van JenV.

Toelichting

Onderzoeken

- In de beleidsagenda worden verschillende onderzoeken meegenomen. Een overzicht van deze onderzoeken en de uitkomsten vindt u in bijlage 3.
- Het grootste onderzoek is de evaluatie van de gehele Nederlandse aanpak van witwassen door de Financial Action Task Force (FATF). Dit onderzoek wordt op 24 augustus gepubliceerd en naar de Kamer gestuurd.
- Andere onderzoeken komen van de Algemene Rekenkamer, Ernst & Young (EY) en de Commissie Doorstroomvennootschappen. Deze onderzoeken hebben naar deelonderwerpen van het beleid gekeken en zijn al openbaar.
- Daarnaast is advies gevraagd aan de heer Hans van der Vlist over de toekomstige ontwikkeling van de aanpak van witwassen. Dit advies stuurt u als bijlage bij de beleidsagenda naar de Kamer. De Europese Commissie komt nog met een trendrapport, waarbij Nederland mogelijk een eigen rapport ontvangt

Thema's, prioriteiten en vervolgacties

In onderstaand overzicht worden de prioriteiten binnen de thema's (A. streng waar dat moet, B. ruimte waar dat kan en C. meten om te weten) en vervolgstappen kort toegelicht. Een nadere uitwerking hiervan vindt u in de beleidsagenda (bijlage 2).

Vervolg

- De vervolgacties werken we uit samen met de publieke en private ketenpartners.
- U zegt in de Kamerbrief toe om het voorjaar van 2023 een update te sturen van de stand van zaken van de vervolgacties (inclusief de statistieken over 2021) en hierna jaarlijks na de zomer.

Prioriteiten	Wat we gaan doen
A. Streng waar dat moet	
1. Effectieve verplichtingen voor én toezicht op niet-financiële instellingen	• Het toezicht op niet-financiële instellingen verbeteren; • Implementeren van Europese regelgeving over cryptopartijen; • In sanctieregelgeving een meldplicht en toezicht opnemen voor niet-financiële instellingen.
2. Transparantie juridische entiteiten	• In de EU inzetten op aanscherping en harmonisatie van het UBO-begrip en de verplichtingen; • Verder laten vullen van het UBO-register voor juridische entiteiten, en het invoeren van het UBO-register voor trusts; • Onderzoeken of de zoekmogelijkheden voor o.a. onderzoeksjournalisten in het UBO-register verbeterd worden, in samenhang met de privacy-impact van het register.
3. Verbeteren aanpak facilitators	• Bezien van een verhoging van de strafbedreiging van de witwasartikelen; • Versterken van de samenwerking voor de opsporing en vervolging, met een focus op het verstoren van criminele

		geldstromen; • Voorkomen en bestrijden van ondergronds bankieren; • Aanpak van illegale trustdienstverlening.
4.	Behouden effectieve gegevensdeling en samenwerking	• Bestendigen en doorontwikkelen van samenwerking en gegevensdeling in de aanpak van witwassen, waarbij ook partijen buiten de financiële sector worden betrokken; • Onderzoeken verdere mogelijkheden om huidige samenwerking te verbeteren; • Indiening wetsvoorstel plan van aanpak witwassen met verbeteringen op het gebied van gegevensdeling.
5.	Opgelegde straffen in witwas- en terrorismefinancieringszaken	• Inzetten op verhogen van de opgelegde strafhoogte door de rechtspraak, binnen haar bevoegdheden; • De geactualiseerde strafvorderingsrichtlijn witwassen onder de aandacht brengen binnen het OM en in de opleidingen aanhalen.
B.	***Ruimte waar dat kan***	
1.	Evenwichtige verhouding verplichtingen en lasten kleine instellingen	• Tijdens de onderhandelingen van Europese regelgeving blijven inzetten voor een evenwichtige verhoudingen tussen de lasten en uitvoerbaarheid voor kleine instellingen en de risico's die de klanten van deze instellingen met zich mee brengen; • De toegankelijkheid van informatie over de Wwft op de website van de Rijksoverheid verbeteren.
2.	Borgen toegang betalingsverkeer	• Bevorderen van kennisuitwisseling tussen banken en (hoogrisico)sectoren om zo de risico-gebaseerde benadering die de Wwft van banken verwacht te verbeteren; • Verbeteren van de voorlichting van Wwft-instellingen richting klanten over het doel van de Wwft en de informatie die de instellingen nodig hebben voor het klantenonderzoek, zodat instellingen niet meer informatie vragen dan noodzakelijk; • In gesprek met banken en toezichthouders breed kijken naar uitsluiting van klantengroepen en oplossingen om de toegang tot het betalingsverkeer te borgen.
3.	Evenwichtige verhouding verplichtingen en risico's PEPs	• Check op een proportionele verhouding in Europese regelgeving tussen cliëntenonderzoek PEPs, familieleden van PEPs en personen bekend als naaste geassocieerden van PEPs en de risico's van deze groep; • Gesprekken voeren met banken, toezichthouder en belanghebbenden, over de juiste toepassing van de regels m.b.t. PEPs, familieleden van PEPs en personen bekend als naaste geassocieerden van PEPs en over het creëren van duidelijkheid richting PEPs over wat van hen wordt verwacht.
C.	**Meten om te weten**	
1.	Vaststellen meetbare doelen en bijhouden statistieken	• Opstellen en jaarlijks publiceren van relevante statistieken; • Met ketenpartners onderzoeken op welke wijze op termijn bruikbare conclusies getrokken kunnen worden uit deze statistieken; • Meetbare beleidsdoelen expliciteren bij het nemen van nieuwe maatregelen.

2.	Beter gebruik en verdieping National Risk Assessment	• Meer verdieping aanbrengen in de derde NRA witwassen, door meer contextinformatie over onderliggende delicten van witwassen en risicosectoren en een meer gedetailleerde analyse van misbruik van verschillende juridische entiteiten; • Monitoren van de aanpak grote witwasrisico's door meer informatie in beleidsreactie NRA over mitigeren risico's; • Meer inzicht en verdieping verkrijgen in de risico's per sector.
3.	Verbeteren inzicht in gebruik verdachte transacties en feedback-loop	• Bezien hoe de meest relevante verdachte transacties nog beter kunnen worden geselecteerd en waar nodig onder gezag van het OM kunnen worden opgevolgd door de (bijzondere) opsporingsdiensten; • Inzetten op vergroten feedbackloop tussen publieke partijen en private instellingen.

Onderzoek DNB en melden ongebruikelijke transacties

- Kort voor publicatie van de beleidsagenda zullen NVB en DNB onderzoeken uitbrengen. Deze gaan met name over het omgaan met integriteitsrisico's.
- Het onderzoek van DNB bevat veel overlap met de prioriteiten uit de beleidsagenda. Een onderwerp dat niet is meegenomen in de prioriteiten, is het voorstel van DNB om poortwachters *verdachte* (VTs) in plaats van *ongebruikelijke* transacties (OTs) te laten melden bij de Financial Intelligence Unit-Nederland melden. Hiermee zou het aantal meldingen van de poortwachters flink omlaag worden gebracht.
- We zien in de recente evaluaties geen aanleiding voor een dergelijke fundamentele wijziging van stelsel om witwassen tegen te gaan. In tegendeel, de FATF beoordeelt het NLse stelsel als robuust. Bovendien beoordeelt de FATF de samenwerking tussen ketenpartners en het gebruik van financiële inlichten als zeer positief. Omschakelen naar het melden van VTs zou negatieve effecten kunnen hebben op deze terreinen. Ook zou het negatieve effecten kunnen hebben voor de effectiviteit van de aanpak, omdat de FIU over aanzienlijk meer informatie beschikt bij het beoordelen van de OTs. Waar poortwachters het grotendeels moeten doen met hun eigen informatie, kan de FIU het geheel aan OTs overzien en daarmee effectiever witwasconstructies in beeld krijgen. Ten slotte is het de vraag of het melden van VTs zal leiden tot een lastenverlichting, aangezien het beoordelen van OTs (dat nu dus door de FIU) gebeurt, in die situatie door poortwachters gebeurt en dit ook extra capaciteit zal vergen.
- Aangezien dit punt niet naar voren uit komt uit de verschillende evaluaties en het niet aannemelijk is dat deze fundamentele wijziging positieve effecten zal hebben op de effectiviteit van de aanpak van witwassen, hebben we dit punt niet opgenomen in de beleidsagenda.

Communicatie

U wordt later geïnformeerd over een communicatieplan rondom de publicatie van de beleidsagenda (op dit moment voorzien half september).

Politiek/bestuurlijke context

Vanuit de Tweede Kamer is er veel aandacht voor het bestrijden van witwassen. Thema's die vaak terugkomen, zijn de verhouding tussen de verplichtingen en de

lasten, de-risking, UBO's en PEPs. Op 20 oktober staat er een Commissiedebat witwassen op de agenda.

U doet met de brief verschillende toezeggingen af:

- De toezegging om de Kamer een opsomming te sturen van de inspanningen die gedurende afgelopen periode zijn verricht ten aanzien van het voorkomen van witwassen in de financiële sector.
- Naar aanleiding van een toezegging hiertoe, stuurt u de Kamer in een bijlage bij de beleidsagenda ook een update van de maatregelen van het plan van aanpak witwassen van uw voorganger uit 2019 (bijlage 3).

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Aanbieding beleidsagenda witwassen aan MCAO

Datum
3 september 2022

Notanummer
2022-0000208891

Bijlagen
1. Aanbiedingsformulier MCA(
2. Aanbiedingsbrief TK
3. Aanbiedingsbrief EK
4. Beleidsagenda witwassen
5. Overzicht onderzoeken
6. Voortgang plan van aanpal
7. Advies Van der Vlist

Aanleiding

- De afgelopen periode zijn er verschillende onderzoeken verricht naar de aanpak van witwassen in Nederland. U heeft de Kamer toegezegd na de zomer, samen met de minister van JenV, een beleidsreactie op deze onderzoeken te sturen.
- De beleidsagenda witwassen bevat de prioriteiten en vervolgacties voor de komende periode om de aanpak van witwassen te verbeteren. Deze agenda is behandeld in het ambtelijk voorportaal ACAO en is gereed om via de ministeriële commissie aanpak ondermijning (MCAO) aan de MR aangeboden te worden.

Beslispunten

- Bent u akkoord met het, mede namens de minister van J&V, voorleggen van de beleidsagenda witwassen in de MCAO? Bij akkoord graag het aanbiedingsformulier voor de MCAO (bijlage 1) tekenen. De aanbiedingsbrieven aan beide Kamers zullen wij na goedkeuring in de MCAO & MR nogmaals aan u voorleggen ter ondertekening.
- Bent u akkoord met agendering van de beleidsagenda in de MR van 23 september, indien deze geaccordeerd wordt door de MCAO?
- Als u akkoord bent met het voorgaande beslispunt, bent u tevens akkoord met de actieve openbaarmaking van de bijgevoegde eerdere nota ter voorbereiding van deze Kamerbrief (bijlage 9) en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's? Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Voor de inhoud van de beleidsagenda verwijzen we naar de eerdere nota ten behoeve van behandeling in het ambtelijk voorportaal (bijlage 8). De bespreking in het voorportaal heeft niet tot fundamentele wijzigingen geleid.
- De beleidsagenda wordt binnen de bestaande budgetten voor de aanpak van witwassen uitgevoerd. Op het aanbiedingsformulier voor de MCAO is derhalve ingevuld dat de beleidsagenda geen gevolgen heeft voor de Rijksbegroting.
- De komende weken verschijnen er rapporten van DNB en de Nederlandse Vereniging van Banken over de aanpak van witwassen. In de aanbiedingsbrief zal na het verschijnen van het rapport van DNB worden verwezen naar dit rapport.

Toelichting

Communicatie

- Qua communicatie willen we als FIN zoveel mogelijk gezamenlijk optrekken met J&V. Bij het verschijnen van het FATF-rapport is gezegd dat de beleidsreactie van het kabinet in het najaar volgt. De beleidsagenda biedt deze reactie. We denken daarbij, naast een persbericht en een visual/slide, aan een interview in een landelijke krant en wellicht een optreden in een talkshow.
- De beleidsagenda kan in de MR van 16 september worden geagendeerd. Wij vrezen dat in deze periode, vanwege Prinsjesdag, geen media-aandacht zal zijn voor de beleidsagenda. We adviseren u daarom om de bespreking van de beleidsagenda – en daarmee de verzending naar de TK – uit te stellen tot de MR van 23 september.

Politiek/bestuurlijke context

- Vanuit de Tweede Kamer is er veel aandacht voor het bestrijden van witwassen. Thema's die vaak terugkomen, zijn de verhouding tussen de verplichtingen en de lasten, de-risking, UBO's en PEPs.
- Op 20 oktober staat er een Commissiedebat witwassen op de agenda.

U doet met de brief verschillende toezeggingen af:

- De toezegging om de Kamer een opsomming te sturen van de inspanningen die gedurende afgelopen periode zijn verricht ten aanzien van het voorkomen van witwassen in de financiële sector.
- De toezegging om de Kamer te informeren over de gekozen oplossing met betrekking tot de kwestie geheimhoudingsplicht van notarissen in relatie tot de verplichtingen die voor banken gelden op grond van de Wwft.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister

Directie Financiële Markten

Persoonsgegevens

nota

Aanbieding MR: beleidsagenda witwassen

Datum
7 september 2022

Notanummer
2022-0000223006

Bijlagen
1. Aanbiedingsformulier MR
2. Nota aanbieding MCAO
3. Aanbiedingsbrief TK
4. Aanbiedingsbrief EK
5. Beleidsagenda witwassen
6. Overzicht onderzoeken
7. Voortgang plan van aanpal
8. Advies Van der Vlist

Aanleiding

- Vorige week heeft u ingestemd met verzending van de beleidsagenda witwassen voor agendering in de Ministeriële Commissie Aanpak Ondermijning (MCAO) van 13 september.
- Deze MCAO gaat echter niet door. Daarom is met het ministerie van Algemene Zaken afgesproken om de beleidsreactie rechtstreeks te agenderen in de ministerraad (MR) van 23 september. Aangezien voor de MR een ander aanbiedingsformulier geldt, leggen we de stukken nogmaals ter tekening aan u voor.

Beslispunten

We adviseren u akkoord te gaan met het, mede namens de minister van J&V, voorleggen van de beleidsagenda witwassen in de MR. Bij akkoord graag het aanbiedingsformulier voor de MR (bijlage 1) tekenen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.